

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhia:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

 $\frac{1}{4}$ an 10 franci, $\frac{1}{2}$ an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plăindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr.
a treia-oră 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Măcelarilor nr. 21.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscrise nu se înapoiază

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Abonament lunar

pentru Decembrie st. v.

— cu prețurile din capul foii —
invită

Administrațiunea ziarului „TRIBUNA“.

Românii și Maghiarii.

Europa, îndeosebi Europa-centrală, are nevoie de pace. Ear' pentru-ca pacea se poată fi asigurată — pe cât numai e cu putință — s'a încheiat tripla alianță pentru menținerea păcii. Monarhia noastră, imperiul german și regatul Italiei și-au dat mâna pentru a se pute împotrivi ori-cărei puteri care ar amenința pacea.

Ceea-ce amenință pacea e mai ales pornirea cuceritoare a Rusiei. Încă demult a simțit Europa, că Rusia amenință cu porniri de cucerire înspre Apus. Aceste cuceriri vin dela miază-noapte-răsărit înspre miază-zi-apus.

Câtă vreme imperiul otoman era puternic în Europa, aceasta avea un stat gata a se împotrivi Rusiei. Imperiul otoman a căzut însă.

Încă înainte cu treizeci de ani Maghiarii, oamenii lor de stat, au isbutit să încredințeze pe puterile din centrul și Răsăritul Europei, că în contra Rusiei cuceritoare, împotriva acestei puteri amenințătoare, se găsește înspre Răsăritul Europei maghiar.

Lumea nu ne cunoștea pe noi Români. Frații Brătieni, Goleși, Bălcescu și alții lucrau în Franca în timpul exiliului lor dela 1848, pentru-ca să facă cunoscut pe poporul românesc ca popor de gîntă latină. Prințul Ioan Ghica ținea în mână și cârmuia lucrarea expatriților. Ioan Maiorescu a încredințat, ca trimis al României, dieta din Frankfurt, că Români nu sînt Ruși, nu sînt înainte-mergătorii cuceririlor Rusiei.

Eram socotiți drept Slavi, ear' Maghiarii au isbutit să se înfățișeze Europei drept un popor în stare să fie paza Europei în contra Rusiei.

Europa a simțit, că are nevoie de o strajă neadormită la porțile Răsăritului.

Noi, Români, eram socotiți incapabili de a alcătui un stat îndestul de împotrivor năvalirilor dinspre Moscova. Maghiarii au făgăduit și au asigurat pe Europa că sînt îndestul de vrednici și capabili pentru a alcătui statul care să ridice în Orient zidul, în dosul căruia să se adăposteașcă civilizația mijlocului și Apusului Europei.

Noi Români nu eram nici în timpurile mai de dincoace îndeajuns cunoscuți ca popor etnicește deosebit de Ruși, pentru-că pe Europa am apărut-o în cursul unor veacuri, în care popoarele mari ale ei erau cuprinse cu răsboiri între ele. Nu era cunoscut nici numărul nostru. Mai eram socotiți și părtași și chiar înainte-mergătorii cuceririlor întinsei împărății a Rusiei. Prințul Ioan Ghica asigură la mijlocul secolului nostru pe Poartă, că nu noi Români vom fi poporul care să înlesnească Rusiei drumul înspre Constantinopol, el avea în mână și sprijinul lucrării patriotice și mare a exilaților români din cele două principate, care alcătuiesc acum regatul României.

Ioan Maiorescu avea însărcinarea din partea principatelor Române a încredința dieta dela Frankfurt, că noi Români nu sîntem Slavi, cum eram socotiți, că sîntem poporul în stare a fi în Orient straja civilizațiunii.

Maghiarii isbutiseră însă în acest timp să încredințeze pe Europa, ca poporul maghiar e singurul capabil a alcătui în Orient un stat în stare a opri în cale pe Rusia cuceritoare. Maghiarilor, li-s'a îngăduit a lua sub cârmuirea lor o parte a monarhiei noastre. La această situațiune au ajuns în un timp când s'a format imperiul german, când Austria era în strîmtoare, când imperiul otoman era în cădere, când din Răsăritul Europei amenința să se prăbușească Rusia cuceritoare, când Franca era frământată de răsboiri interne ascuse, când Italia își aduna în un regat poporul risipit în state mici — a alcătui un stat.

Europa n'avea răgaz să se cuprindă cu rezolvarea acestuini orientale. Prin surprindere, folosindu-se de strîmtoarea în care se găsea Austria și de timpul când popoarele Europei-apusene și centrale erau cuprinse cu dărușile lor interioare, Maghiarii au primit stăpînirea unei părți din Monarhia noastră. Europa credea, că Maghiarii sînt poporul în stare a da tărie monarhiei noastre și a se împotrivi Rusiei cuceritoare.

E abia un sfert de secol de când Maghiarii au primit acest rol. Un sfert de veac e puțin, Dar' a fost îndeajuns ca să schimbe situația în Orientul Europei.

Ceea-ce aștepta Europa din partea Maghiarilor nu s'a îndeplinit. Neastempărați, mândri, iuși de fire cum sînt Maghiarii, ei au socotit, că pot lăsa drum neimpedecat pornirii de a maghiarisa cu ori-ce preț și în grabă.

În vreme-ce Maghiarii, guvern și popor, s'au prăbușit cu pripe în con-

tra existenței tuturor celorlalte popoare — nemaghiare, — în vreme-ce Maghiarii, guvern și popor au gândit că pot să creeze în un sfert de secol un întins popor maghiar și în timpul când dinșii în loc să câștige simpatia feluritelor popoare împreună locuitoare, mai ales le-au îndușmănit, în acest timp, în scurta vreme de 25 de ani, s'au petrecut evenimente, care au schimbat cu deservire fața lucrurilor în Orientul Europei.

Imperiul otoman a fost redus la neputința lui de azi, principatele române s'au constituit, au adus pe tronul României un principe și înțelept și viteaz și mlădiță din o Casă departe stăpînitoare în Europa. Pe ruinele împărăției turcești din Europa s'au ridicat state mici, ear' între Dunăre și Carpați s'a ridicat — prin vitejia oștașului român și prin lucrarea mare a unui întreg rînd de bărbați mari sub cârmuirea caldă a nemuritorului Ioan Brătianu și purtați de povețele și mărirea de gândiri a principelui Carol I. — pizmutul de Maghiarii regat român.

S'a schimbat fața lucrurilor în Răsăritul Europei. Dincolo de Carpați cinci milioane de Români au isbutit să se dovedească monarhiei noastre drept un aliat puternic la vremuri de primejdie, dincoace de Carpați — din Carpați până la Tisa alte trei milioane de Români s'au dovedit monarhiei și Maghiarilor oameni peste a căror vieță națională nu se poate trece cu nechibzuită, prieteni buni, dar' pătrunși de sentimentul dignității, prieteni pe a căror prietenie te poți răzama.

Dar' ei, Maghiarii, au mers înainte amețiți de mărirea ce li-s'a dat.

În vreme-ce ei socotiau, că își vor îndeplini misiunea de propagatori ai civilizațiunii prin maghiarisare, Români de peste Carpați au câștigat în partea lor pe popoarele mai mici din Balcani. Bucureștii a ajuns a fi socotit centrul de cultură în Răsăritul Europei; poporul român din regatul României a ajuns a fi privit drept prietenul unei juste dezvoltări etnice a popoarelor din Balcani. Acolo Bulgarul, Sârbul, Turcul chiar, Polonul, Germanul și însuși Maghiarul pribejit găsește casă și masă și libertatea de a trăi cum vrea el.

Vorbe-cu drag românește cu toții, căci nu li-se impune prin lege să se lapede de originea lor etnică. Dimpotrivă sînt certați cu blândeță când vreau să se facă desertorii neamului lor.

La București, în România, în munți și la șes, găsesc, aleargă toți cu drag pentru a găsi muncă și iubire caldă. Nimărui dintre Români nu-i trece prin gând să pornească prigoniri de rasă.

La noi? Ca să poți trăi 'ți-se cere să te lapezi de nume și naționalitate.

Astfel în curs de un sfert de veac Maghiarii s'au îndușmănit cu toate popoarele acestei patrii. În loc ca monarhia să se fi încheiat, o adîncă nemulțumire se întinde în întreg cuprinsul Ungariei. Budapesta e ocrotită de toate popoarele cu excepțiunea Ovreurilor, poporul maghiar se simte părăsit, singur, îndușmănit cu toți vecinii. Maghiarii au înstrăinat dela dinșii pe toate naționalitățile. Aci, unde dinșii aveau puțința să câștige în partea lor pe popoarele nemaghiare, tot Români au putut și au știut să dobîndească simpatia și încrederea Slovacilor, Sârbilor și a Germanilor. Români ofer și aci în statul ungar garanția, că popoarele vecine, că înșii Maghiarii, se vor pute desvolta în pace fiecare cu vieța lui etnică. Până dincolo de hotarele Ungariei, din cealaltă parte a monarhiei noastre, șesesc Românilor aprobări simpatice.

Și nu ar avé poporul român nevoie decât să înceteze ziarăștii ovrei cu agitările, pentru-ca Români să aibă în partea lor și simpatia societății maghiare.

E o mare, o foarte mare desclinire între Români și Maghiari.

Români duc cu ei, câștigă în partea lor pe toate popoarele risipite, le respectează caracterul lor etnic, au în partea lor credința acestor popoare, le dau garanții temeinice că prietenia Românilor e neclintită, le lasă casa și masa să fie casa lor și masa lor, nu le cer să-și părăsească frații și să-și renege pe părinții lor.

Maghiarii cer acestor popoare să renunțe la caracterul lor etnic, să se lapede de vieța lor națională.

Acesta e procesul de desvoltare a Românilor și Maghiarilor în cursul unui sfert de veac.

Și când officiosul „Pester Lloyd“ ne sfătuește pe Români să părăsim pe tovarășii nostri de suferință: pe Slovaci, și pe Serbi și pe Germani, și Sârbii și Slovacii și Germanii știu, că pornind cu noi merg pe cale dreaptă cu prieteni sinceri în vremuri grele și drepti în timpuri bune.

Deoparte, în partea noastră a Românilor e maturitatea politică și siguranța echității, dincolo în partea Maghiarilor e neastempăra și maghiarisa, nechibzuită în politica și lacomia. Că această e desclinirea între noi și ei, între Români și Maghiari.

Noi sîntem împrejmuiți de iubirea și încrederea tuturor popoarelor din Orientul Europei, noi avem în partea noastră credința că mergem cumpătați înainte.

Împrejurul lor s'a făcut gol; ei vreau totul pentru ei, în neastempărul lor Maghiarii nesocotese totul.

Români sînt douăsprezece milioane de oameni chibzuiți și drepti, Maghiarii sînt șese milioane de oameni și nechibzuiți și învrăjbiți cu toată lumea.

În procesul Memorandului a fost ascultat de cătră judecătorul de instrucție astăzi dl. Dr. Rațiu, președintele partidului național. — Tot astăzi i-s'a adus citațiune și domnului S. Albin, care se găsește în închisoare.

Coalițiunea Slavorilor în parlamentul austriac este un fapt împlinit. Clubul Cehilor-tineri a primit unanim înțelegerea cu celelalte cluburi slave opoziționale și au hotărât a intra în coalițiunea slavă, care până acum numără 60 deputați, prin urmare este un factor de care trebuie să țină cont guvernul și majoritatea.

Starea excepțională din Praga, după-cum se anunță din Viena, va fi ridicată în luna lui Februarie, când se va porni apoi procesul în contra membrilor reuniunii „Omladina“.

O mărturisire.

Ziarul partidului radical din camera din Budapesta, „Egyetértés“, organul partidului independent și dela 48“ găsește că așa cum e alcătuită astăzi casa magnaților din Budapesta, senatul unguresc, el nu se poate împotrivi pornirilor adese-ori nechibzuite ale camerei deputaților. Într-unul din numerii trecuți „Egyetértés“ vorbește în primul articol despre cererea pe care vre-o 20 de comitate au înaintat-o guvernului maghiar actual cerînd reorganizarea casei magnaților.

Supărat pentru faptul, că reorganizarea actuală a casei magnaților e mai rea decât înainte de reorganizarea acesteia, supărat pentru-ce astăzi admisibilitatea în casa magnaților se întemeiază numai pe avere, „Egyetértés“ continuă:

„Ungaria are nevoie de o astfel de casă a magnaților, care la întemplantare de nevoie să aibă o intrire moderată asupra camerei deputaților, când aceasta, răpită de spiritul revoluționar, ar voi să răpească ducînd amețită cu sine națiunea spre primejdierea patriei. Această casă a magnaților să fie însă crescută din pătura națiunii, să vină cu națiunea în atingere morală și materială, să înțeleagă națiunea. Casa de azi a magnaților nu are putere conservativă, pentru-că ivindu-se furtună, aceasta o mătură și astfel nu poate să lastempe puterea înspăimîntătoare a isbucnirilor națiuni.

„O casă a magnaților, așa cum o vom noi, ar avé greutatea convenită și s'ar impune națiunii și cu glasul ei puternic și cu pru-

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Vin' la mine.

Florioară mică,
Pîn' bruma nu pică
N'avea voe rea.

Vină-aici la mine
Eu te-oi griji bine,
Te-oi păzi de nea.

Tu n'ascuți de mine,
Eu îți voesc bine,
Nu mai trăgăna.

Vânt va sufla rece,
Peste tine-a trece,
Frigul te-a strica.

Nu m'ai ascultat,
Nu te-am desmerdat,
Eat' ai și n'nghețat.

Zsebely, 1893.

Ana Maior.

Culcă-ți fruntea...

Culcă-ți fruntea și-odihnește
Peste sinu-'mi amoros,
E atât de bine astfel
Și atât de drăgăstos!...

Nu mișca, ci dormi în pace
Sub molizii aști tăcuți,
Unde noi sîntem aproape
Și de nimeni nevăzuți.

Grija lumii las-o altor,
Noi să ne iubim pe veci;
Ale ei s'vonorii deșarte
Ne găsească muți și reci.

Ear' odată... Cine știe
Moartea când sosi-va 'n prag!...
Pîn' atunci uită toate
Și să ne iubim cu drag...

Culcă-ți fruntea și-odihnește
Peste sinu-'mi amoros,
E atât de bine astfel
Și atât de drăgăstos!...

București, 1893.

Ioan Simionescu.

Cum se face aurul.

(O nostimă și adevărată poveste pentru școală și casă).

După Enrico Zschokke.

Intocmită de MUGUR.

(Urmare.)

12. Zăvod cade și-și rupe nasul, și alte întemplantări ciudate.

Ori-ce făcea Gheorghită, lumea tot într'altfel 'și-o tălcuia. Dacă le spunea copiilor că nu sînt strigoi și duhuri rele, și că numai oamenii cu credință deșartă își fac închipuirii de acestea, oamenii din sat li băgau vină, că nu crede nici în Dumnezeu, nici în dracul. Sau dacă le arăta copilor plantele veninoase din câmp și din pădure și li înveta să se ferească de ele, apoi ziceau că voește să învețe și copiii cum să umble cu boscoane și cu făcături. Cu deosebire cărmărilor Zăvod li pândia în toată forma și aduna toate vorbele, care se făceau asupra lui.

Ear' când i-se păru că știe acum destul, zise: „Acum știu destule, ca să-i pot frînge gîtul. Am să fac arătare contra lui, și soacră-sa, morărița, trebuie să fie mărturie și să spună ce știe despre dînsul. Ca jude e datorința mea să vorbesc. Nu mai pot tăce, căci altcum asupra mea cade răspunderea“.

Astfel într-o Duminică își luă cojocul cel de biserică, luă bêtul în mână și plecă prin mijlocul satului cătră oraș. Dar' n'a spus nimărui pe lume, că pleacă să facă arătare împotriva lui Gheorghită. Căci se temea că pascătorul va auzi despre aceasta și-i va face vre-un rău, chiar înainte de a ajunge în oraș.

Când ajunse în drumul țerii, începî să vorbească tare cu sine însuși, ca-și-când s'ar afla înaintea domnilor, cărora voia să-și părăsească pe Gheorghită. Vorbînd așa începî să meargă tot mai repede, și mereu da din mîni ca popa când spune predicăția. Și în zorul acesta nu știu cum s'a întemplant, că i-a ajuns bêtul între picioare, s'a împedecat și a căzut cât a fost de mare. Pălăria i-a căzut cît colo, nasul i-s'a ploștit de pămînt, ear' picioarele i-s'au ridicat în vîzduh, ca-și-când ar fi voit să stea în cap. Gemînd și injurînd s'a sculat și i-s'a ridicat pălăria din pulberea drumului. Ear' în frunte i-s'a făcut numai decăt un cocor, de credea că-i crește un corn, și nasu-i sângerat era umflat și vînet ca o prună de Bistrița. „Asta Gheorghită mi-a făcut-o!“ gîndi el și se temea să meargă mai departe, ca să n'o pățască și mai rău.

Pe când își ștergea nasul de sânge, eată că vine pe drum la vale un husar în

fuga calului. Acesta se opri dinaintea lui Zăvod și-l întrebă zornic: „Nu șede în satul acesta un domn ce-l chiamă Gheorghită?“

„Ba da, ce ai cu el?“ întrebă Zăvod.
„Domnul general voește să vorbească cu el“, zise călărețul și dete pînteni calului, alergînd cătră Valea-aurului.

Zăvod căscă gura de mirat ce era. „Ce e, domnul general? Un general voește să vorbească cu Gheorghită?“

Dar' pe când vorbea așa, eată numai un bator bogat cu patru cai trece pe dinaintea lui, cu două slugi pe capră, numai în aur îmbrăcate. În batar ședeau un domn bătrîn, îmbrăcat militărește și cu mai multe cruci de aur pe piept. Batorul mîna spre Valea-aurului.

„Să n'am parte de raiu!“ strigă Zăvod.
„Domnul general de bună-seamă vrea să intre la mine. Și eu nu sînt acasă, și atunci întră la Busuoc“.

Zicînd acestea se puse pe fugă, și fugea cît putea la vale cătră sat. Dar' atunci bêtul ear' i-se încurca între picioare și ear' căzî la pămînt ca un stejar răsturnat. Toate coastele i-au prărit în trup și tot s'a umplut de pulbere. Sculându-se cu greu a plecat apoi schiopotînd și injurînd cătră sat. Ajuns acasă și vîzînd că la el n'a intrat nici un bator, era să crepe de ciudă, căci

dența ei ar liniști furtunile înainte de a fi isbucnit

„Ministrul-președinte Wekerle sperează, că îi va vota proiectele de politică bisericască...

În cadrul constituției maghiare întemeiată pe reprezentanța națională nu se mai cuvine să stee legislatori după naștere...

„Egyetértés” par'că ar voi a se pune prin casa magnaților frêu pornirilor neastâmpărate ale deputaților. Din cuprinsul articolului lui „Egyetértés” găsim însă, că aievea organul kossuth-ist e supărat pe o parte a magnaților, pentru-că dînași sînt crescuți la Paris și Viena, pentru-că nu vorbesc întotdeauna ungu-rește, pentru-că — cum e obiceiul tuturor boierilor — boierii unguri nu s'ar prea fi ocupând exclusiv numai cu graiul maghiar.

În tot cazul, ori-care ar fi gândurile rezervate ale celor din jurul lui „Egyet-értés”, putem să luăm act de declarația că se simte nevoia de a reorganisa casa magnaților, pentru a opri în loc pornirile învrajbite ale camerei deputaților.

La aceasta se mai adaugă lipsa de magnați maghiari îndestul de bogăți pen-tru-ca, în virtutea organizației de azi a acestui corp legiuitor al Ungariei, să poată fi chemați la lucrile ajunse în vacanță. Oficioasa „Pester Correspondenz”, din al cărei articol am împrumutat știrea, că se simte lipsa de magnați maghiari plăind censul cerut de lege pentru a fi admiși în acest corp legiuitor, e mai sinceră de-cât „Egyetértés”. Articolul ei scris în trei limbi, franțuzește, ungurește și în limba germană — același articol — mărturisește fără incunjur lipsa de magnați. Dacă nu se reformează legea de reorgani-sare a acestui corp legiuitor al Ungariei, poporul maghiar e în primejdia de a vedea în casa magnaților o majoritate de Ovrei.

Se știe, că o parte a membrilor aceste-i case o formează membrii numiți de Maiestatea Sa, car' cealaltă parte stă din nobili — baroni, conți și prinți — care plătesc contribuție către stat dela 3000 fl. În sus. Nobili maghiari care se aibă o avere după care se plătească acest bir nu sînt îndejuns, deși chiar în trecut mulți au mai voit să plătească contribu-ție peste pterile lor, numai pentru-ca să între de drept ca membri în casa mag-naților. E probabil, că acum acestia nu mai pot face față și trailui boieresc și se poarte și greutățile contribuției ce-ru-te de legea de admisibilitate în casa magnaților.

Guvernul se găsește dar' în fața unei încurcături: Ori face din străinii bogăți — și acestia sînt Ovrei — magnați, ori aduce o lege pentru reorganizarea casei magnaților. Simțind încurcătura în fața căreia stă, guvernul a pus la cale ca ju-dețele să ceară această reorganizare.

Românii dela Nir.

Nir-Adon (ettul Sabolciu) 1893.

Onorată redacție! Datorința mea sfântă de învțător este, a demasca înaintea Europei culte fărădelegile ungurești, comise față cu poporul român din Nir, despre care afirmă cu toată nerușinarea, că sînt Unguri.]

Drept-aceea mă simt provocat de simțul recunoștinței al națiunii mele de a face un

acuma credea de bună-seamă că generalul a intrat la cărcima lui Busuioc. Deci a schio-pătat și el mai departe prin sat' încolo, dar' nica la Busuioc nu era nici un general. După aceea s'a întors năcăjit acasă, dar' acolo n'a aflat pe nimenea dintre ai lui. Și-a schim-bat apoi hainele și și-a spălăt fața, spărîin-du-se singur, când și-a văzut nasul și cocorul în oglindă, măcar că oglinda era atât de murdară, încât nu prea mult putea vedea în-tr'însa.

Acum a început să lărmuească ca un taur turbat, de ciudă că oamenii casei toți erau duși. Într'un târziu veni slujnica abia răsufliind și strigă: „La dascălul a venit un împărat de cei mari, dacă n'o fi chiar craiu. Tot satul s'a adunat la poarta lui!”

Zăvod nu știa ce se făcă. Dar' în cele din urmă tot a plecat și el către casa învțătorului. După o jumătate de cias a eșit generalul din casă, ținînd de mână pe Anuța și de cealaltă pe Gheorghită, cu care vorbea foarte vesel și prietenește. Ear' după-ce s'a urcat în trăsură, generalul li-a mai întins odată mîna de rîmas bun, apoi a plecat în fuga cailor, înaintea trăsurii alergînd călăre-țul cu care se întălnise Zăvod. Tot satul privia cu pălăria în mână și cu gura căscată la întemplerăea aceasta.

Dar' acum era în sat lucru hotărît, că învțătorul știe ce știe. Generalii altcum nu prea vin pe la dascălul de pe sate, numai așa ca să-i vadă și nu de geaba vorbesc atât de

memorand despre starea nefericitilor Români din Nir, și în special din Nir-Adon, Nir-Aciad și Sânt-Georgiu-Abrani. Reproducînd cît se poate de fidel dela începutul colonisării lor aici până în ziua de azi, m'e voui nîsu a da o iconă cît se poate de fidelă, deși am foarte puține documente oficioase la îndemână, dar' documentul cel mai puternic îmi este la în-demână și acela este poporul român.

Românii din Nir își datează începutul dela niște bărbați emigrați și colonisați aici din timpurile racoțiene din Ardeal și din Un-garia de prin comitatele Bihor, Sătmăr și Sela gi u, formînd mai multe comune românești anume: Biri, Kaló-Semin, Călul-mic, Fejér-Tó, Bököny, Napkov, Pocs-Leta, Lugoj, Nir-Adon, Nir-Aciad, și Sânt-Georgiu-Abrani; toate aceste comune au fost române; pe lîngă toate că au fost supuse sub ierarchia episcopatului din Muncaciu, aveau preoți și învțători ro-mâni trimiși din partea respectivelui episcop-pat, dar' vai! azi sînt perdute, sînt maghia-risate cu totul, afară de 2 comune (Nir-Adon și Abrani), pe care episcopul de pie memorie Samuil Vulcan la anul Domnului 1827 prin data de 27 Octomvrie le-a anexat diecesei sale din Oradea-mare. Că aceste comune au fost române ne arată cărțile române bisericiești păstrate până în ziua de azi în sîntele bise-rici, dar' azi numai bătrînii mai vorbesc limba străbună, ear' mlădițele cele tînere numai după nume o mai cunosc.

Dar' pe locuitorii români din Nir-Adon și Abrani pe lîngă toate opintirile lor nu i-au putut maghiarisa, deși azi foile maghiare și mai virtos cele comitatense s'ariane nefcetat, că Românii din Nir-Adon și Abrani toți sînt Unguri, pentru-că vorbesc mlădițele cele tî-nere puțin ungurește, deoarece-ce cei bătrîni nu vorbesc deloc ungurește, ei numai romă-nește, l'a sedus pe bietul popor român din Nir cu aceea, că nu mai există alți Români pe toată suprafața pământului și s'e-și lapede limba lor străbună, căci n'a au lipsă de ea; Dar' poporul român, care își iubeste mai presus de toate limba sa dulce, nu li-a dat ascultare, și așa s'au făcut odioși înaintea lor, și acum voesc cu ori-ce preț a strîpi limba ro-mânească a alor 3000 Români din Nir, îmbê-tată fiind toată presa lor de șovinismul maghiarizării cu aceea, că azi prin Nir nu mai există nici un suflet de Român. Îmi țin de cea mai sfântă datorință a arêta acest nea-devăr. Sînt în poziție a da o iconă cît se poate de fidelă despre starea Românilor din Nir-Adon, Nir-Aciad și S.-G.-Abrani.

Comuna Nir-Adon este așezată mai în centrul Sabolciului, unde și D-zeu e Ungur, după-cum s'a exprimat Măria Sa inspectorul Sabolciului. Că locuitorii acestei comune au fost și sînt Români adevărați ne dovedește memorabilul an 1762. Din acest an se află sfânta evanghelie și toate cele-lalte cărți bisericiești, cumpărate de un țeran român, care sînt păstrate până în ziua de azi în sfânta biserică din Nir-Adon, pe care se află următoarea inscripțiune: „Această sfântă evanghelie a cumpărat-o Talos Crăciun și cine va cuteza să îstrăineze această sfântă carte dela biserică s'e fie afurisit”. Această inscripțiune este scrisă în graiul ro-mănesc cu litere cirile de preotul de atunci Terențiu Ioan, și această inscripțiune se află scrisă pe toate cărțile bisericiești, prin urmare acesta este un document destul de puternic ca să răstoarne afirmarea domnilor maghiari din Sabolciu, care zic, că în Nir-Adon la anul 1762 nime nu știa vorbi românește, ci de atunci încoace s'au romanisat. Astfel voesc să-și formeze „stat național maghiar”.

prietenește cu un om mărunt ca Gheorghită. Dar' domnilor celor mari le trebuie mulți bani și de aceea caută prietenia păcălitorilor care știu face aur și scoate comori. Și apoi se știe că domnii cei mari nu sînt tocmai cei mai bise-ricoși oameni pe lume, și nu le prea pasă ce va fi pe lumea cealaltă, numai într'asta să le meargă bine.

Vorbe ca acestea și altele de felul acesta au început să se svonească prin sat, purtate de sdrentoșii și bețivii satului. Și tot vorbind de acestea, câte unul a început să le spună celorlalți prin cărcime: „Dacă aș ști numai cum s'o fac, nici eu nu m'aș gândi mult. Aș face și eu legătură cu necuratul, dacă n'ar fi încetoro, numai să scap de datorii și să am banii căți mi trebuie. Dar' eu alt-cum aș face nu ca învțătorul. El e prost că stă aici și trăește ca și noi. Eu aș umbra în caleasă ca generalul cela, aș ține înăș ca el, aș trăi bine și aș ține pivniți pline cu vin. Zeu că eu aș face-o.”

Asemenea vorbe păcătoase au început să-și vorbească oamenii fără nici o sfielă, ziua în ameză mare. Bogăția strică inima, dar' sărăcia o strică și mai mult. Ear' când sărăcia și prostia și poftele necurate se adună la un loc, atunci ele formează trifoilul în trei foi al dracului. Așa este în multe sate și zeu așa a fost și în Valea-aurului.

(Va urma.)

În Nir-Adon însă înainte de aceasta cu 131 de ani locuitorii acestei comune, deși erau supuși sub ierarchia episcopatului din Muncaciu, aveau preoți români și în biserică ser-viciul divin se făcea în limba românească, de-oare-ce și cărțile bisericiești erau românești. Ear' matricula botezaților (mortiilor și cununăților) se află numai dela anul 1782, și ca toată lumea se vadă, că în Adon sînt tot acele vițe de Român, care au fost înainte de aceasta cu 111 ani, citez câteva nume din matricula botezaților din anul 1782: Arde-lenii, Selăgenii, Merceni, Pinteni, Terdiceni, Ciriaceeni, Crișeni, Meseșeni, Lăzăreni, Barnu-țeni, Păușeni, Șerbăneni, Verdeșeni, Cheță-neni, Taloșeni, Degerăneni, Lucăceni, Stăn-ceni, Urseni, Cuibușeni, Mătușeni, Costineni și Drăgoșeni, ear' numele de botez erau: Ursu, Toader, Pascu, Lupu, Eufemia, Dochie, Parasca, Stîmna, Irina, botezați de popa sa-tului Ioan Vicmandi.

Și astăzi tot aceleași numiri se află în Adon ca și înainte de aceasta cu 111 ani cu acea deosebire, că astăzi numele de Ardele-ii și Selăgenii le-au maghiarizat, așa pe Ardelean în Erdei, pe Selăgian în Szilágyi. Dar' pe celelalte, pe lîngă toate opintirile lor, nu li-au putut maghiarisa.

Mai departe pe clopotul dela sfânta bise-rică făcut în anul 1792 se află următoarea inscripțiune cu litere cirile: „Acest clopot l'a cumpărat Ioan Pujanu cu soția sa Ciri-nia dela Tritul-de-sus din Ardeal 1792”.

Ear' despre zidirea bisericii se află în sfânta evanghelie o inscripțiune cu următorul cuprins: „Înștiințare se dă că această sfântă biserică s'a început a se zidi sub pă-s-torirea preotului Teodor Bohodi Nodin fiind paroch în Nir-Adon, și s'a zidit în șapte ani și s'a sfințit în al 7-lea an sub preoția lui, fiind jude Ioan Cuibus, ear' curator Crișan Lupu, care lucru cu mare strădanie s'a făcut spre lauda și cinstea lui Dumnezeu, și s'a sfințit prin Anton Baniani, fiind archidiaconul districtului de Dorog (cottul Haidu) unde ase-meni s'au maghiarizat vr-o 2000 Români fi-înd Dorogul înainte de acestea cu 100 de ani o comună mare românească ca și Nir-Adonul, pe care Pituk Béla nu o cunoaște nici nu se află în broșura sa murdară precum nici cele-lalte comune române maghiarizate din Sabolci în anul 1812, 22 Septemvrie, și cine nu s'ar încrede caute cele patru iconae mari care-ș dinaintea altarului, care cu Bohodi Nodin Teodor le-am făcut și zugrăvit spre lauda și cinstea lui Dumnezeu din al meu câștig în anul, 1813 Aprilie 21”.

Și acum pun întrebarea cine ar pute afirma că Românii din Adon nu sînt Români adevărați?

Locuitorii din Nir-Adon au format ma-joritatea întotdeauna Români, și de present ei formează: mai locuiesc în Nir-Adon și alte naționalități.

Sânt-Georgiu-Abrani asemenea este comună românească așezată în buza Nirului dinspre Bihor, este înființată din 1800, și matriculele botezaților (cununăților și mor-țiilor) sînt din același an, scrise românește cu litere cirile, poporul este român ca și înainte de aceasta cu 100 de ani, cu acea deosebire, că azi vorbesc puțin și ungurește, ear' atunci nimic, precum spun bătrînii din popor, ci numai românește.

Nir-Aciad, comună rusească-românească, așezată între Nir-Adon și Abrani. Locuitorii acestei comune formează majoritatea Ruteni și Români, în număr de 1200 din această sumă 500 sînt Români adevărați care și-au păstrat și-și păstrează limba dulce stră-mo-sească pe lîngă toate uneltirile dușmane, până când Rutenii toți s'au maghiarizat.

Preotul Georgiu Daraboș nu mai cugeta cu poporul român din comuna sa, ci îl lăsa prada furiei ungurești, și nu le mai zice câte o predică românească, ci tot ungurește. Nu le mai cetește câte o sfântă evanghelie în limba lor frumoasă românească, ci numai tot un-gurește, din când în când se mai scapă fost capelanul Victor Bistran să le mai cetească câte o sfântă evanghelie și românească, pentru care principalul său l'a ocărit în modul cel mai barbar, ba ce e mai mult, l'a separat dela s. altar și l'a făcut alt altar. Oare este iertat unui preot să facă astfel de lucru?

Atrag atențiunea veneratului consistor asupra acestui om, care nu bagă în seamă co-munele bisericiești. G. B. Vanceu, învțător.

Proiectul de lege

despre

dreptul matrimonial.

(Urmare.)

Capitolul al optulea.

Dispoziții penale.

§. 144. Dispozițiile §§-lor 252, 253, 256 și 257 ai legii penale despre crime și delicta, începînd din ziua întrării în vigoare a acestei legi, se vor aplica cu modificarea, ca afară de perderea libertății e a se stabili și pedeapsa pierderii oficiului avut și asupra

funcționarului civil care intervine la încheierea căsătoriei

Funcționarul civil, care colucă la în-cheierea unei căsătorii contrare dispozițiilor legii actuale, comite un delict, și întrucât fapta sa nu constituie o acțiune ce invoalvă o pedeapsă mai aspră, trebuie pedepsit cu tem-niță dela 2 la șese luni și cu perderea pos-tului.

Funcționarul civil, care a comis fapta amintită în punctul premergător din neglijență, întrucât fapta lui nu constituie o acțiune ce invoalvă o pedeapsă mai aspră, va avé s'e fie pedepsit pentru delict cu o amendă până la o mie coroane; în cas de recidivă e a se decreta și perderea postului.

§. 145. Preotul sau altă persoană în-dreptățită la sêrvîirea unei ceremonii reli-gioase, care funcționează la o copulare bise-ricască înainte ca logodnicii să fi dovedit că au încheiat căsătoria înaintea funcționarului civil, comite un delict, pentru care va avé s'e fie pedepsit cu o amendă de o mie coroane; în cas de recidivă fapta va fi pedepsită cu temniță de una până la două luni și o amendă până la o mie coroane.

Resultă însă, că căsătoria înaintea funcțio-narului stării civile s'a încheiat mai înainte, în cazul acesta fapta se va pedepsi ca trans-gresiune cu o amendă până la trei sute de coroane.

Fapta nu atrage după sine pedeapsă, dacă copularea se face în decursul unei boale ce lasă a se prevedea un sfîrșit iminent letal a unuia dintre logodnici.

§. 146. Cel care, contrar unei pedeci cuprinse în legea actuală încheie, cu știrea o căsătorie, acela, întrucât fapta nu constituie o acțiune ce invoalvă o pedeapsă mai aspră, comite un delict și va fi pedepsit cu temniță până la 3 luni și cu o amendă până la 1000 coroane.

§. 147. Dispozițiile penale privitoare la căsătoria fără consimțiment ale art. de lege VI: 1889 despre legea de apărare rămân și de aci încolo în vigoare.

§. 148. În casurile delictelor circum-scrise în paragrafi de mai sus, procedura aparține jurisdicțiunii tribunalului, în cas de transgresiune însă circumscripțiunii judecă-toriei cercuale. (Va urma.)

Reuniunea femeilor române din Brașov.

(Raport special al „Tribunei”)

(Urmare.)

Cu privire la socotelile reuniunii, comi-tetul comunică, că averea reuniunii în decur-sul anului expirat s'a urcat dela 38,878.01 fl. la 40,025.56 fl.; prin urmare a crescut capi-talul cu 1147.55 fl. Comitetul mai împărta-șește, că a pregătut un proiect de budget al reuniunii pe anul 1893/4 și altul pentru inter-natul-orfelinat tot pe a 1893/4 și că și aceste proiecte urmează la ordinea zilei.

După aceasta comitetul prezentează prin raportul său hărtia onoratei eforii cu data 28 Iulie a. c. Nr. 132, prin care această on-eforie declară, că nu poate renunța la sub-vențiunea de 800 fl., acordată până acuma, deoare-ce pe baza acestei subvențiuni s'a în-ființat clasa IV. și a V-a de fetițe. Aseme-neă se prezentează și hărtia vener. consistor metropolitan cu data Blaj, în 12 August a. c. Nr. 2676, prin care se roagă, ca să reasu-meze conculul privitor la detragerea subven-țiunii de 200 fl.

Deoare-ce aceste subvențiuni s'au detras în urma hotărîrii adunării generale din 24 Iunie a. c., și pe baza acestei hotărîri comi-tetul a reorganizat internatul înființînd pe lîngă el și un orfelinat, comitetul e de pă-rere, că în împrejurările de astăzi o resumare a conculului adus în sus menționată adunare ar aduce reuniunea într'o poziție foarte critică; apoi întocmirea internatului-orfelinat, precum e astăzi, e o necesitate, precum s'a arătat, pentru poporul nostru și corêspunde pe deplin nobilului scop statorit în §. 1 al statutelor noastre: „De a sprijini creșterea fetițelor orfane și sărace prin înființarea de școale de lucru și de învățatură”. De aceea comitetul e de părere, ca adunarea generală să binevoească a susține conculul adus în adunarea generală din 24 Iunie a. c.

Cu privire la hotărîrea adunării gene-rale ordinare, ținută în 7/19 Noemvrie a. c., ca comitetul să tipărească în fiecare an rapo-rtul său general, precum și socotelile reu-niunii și ale internatului, asemenea și bud-getele reuniunii și a internatului și acestea să le împărtească între membrele reuniunii. Co-mitetul se roagă, ca adunarea generală să binevoească din considerațiuni de economie, se reasumeze acest concul și reuniunile în privința aceasta să păstreze praxa de până acuma, adică să facă adunări generale un raport în scris și după adunarea generală să publice o dare de seamă despre activitatea comitetului, dimpreună cu socotelile și bud-getele reuniunii și ale internatului-orfelinat.

În fine comitetul, în raportul său, se roagă, ca onorata adunare generală să ia la

cunoștință raportul seu, și după-ce va per-tracta și obiectele referitoare la socotelile reu-niunii și ale internatului, să binevoească a-i da absolutor cu privire la gestiunea aface-rilor în anul administrativ 1892/93.

Adunarea generală ia la cunoștință acest raport și aprobă toate dispozițiunile cuprinse într'însul, și în special dispune:

a) S'e se exprime mulțumită din partea adunării generale onoratei doamne Elena Po-povici pentru donatiunea sa de 1000 lei. b) Hotărăște, ca suma aceasta să se administreze separat pe seama internatului-orfelinat și ve-nitele acestei instituțiuni. c) S'e se răspundă onoratei eforii a școalei medii din Brașov și venerabilului consistor din Blaj, că reuniunea nu se poate abate dela hotărîrea sa luată de adunarea [generală ținută în 24 Iunie a. c., deoare-ce pe baza sumelor detrase a înființat și a pus în lucrare internatul-orfelinat al reu-niunii.

La ordinea zilei urmează raportul casei despre averea și socotelile reuniunii cu înche-ierea anului administrativ 1892/3.

a) averea reuniunii în 11/23 Octomvrie a. c. a fost: Obligațiuni private 4327.65 fl. Hărtii de valoare 23.420 fl. Casa din țirgul boilor 10.000 fl. Depuși la „Albina” 1772.91 fl. Chirii restante 95 fl. Subvenția anticipată la internat 275 fl. O cassă de fer 135 fl. Total 40.025.56 fl.

b) Starea venitelor și a cheltuelilor: a) Venite: Dela obligațiuni private 259.66 fl. Dela hărtii de valoare 1165 fl. Chiria casei 780 fl. Interese capitalisate 52.24 fl. Taxele membrilor ordinare 120 fl. Venitul curat al balului 27 fl. Donațiunea răposatului Cioflec 90 fl. Dela 2 membre fondatoare 50 fl. Căș-tigul prin urcarea cursului 542.85 fl. Total: 3086 fl 75 cr. b) cheltuelile: Subvențiunea școalei din Brașov 600 fl. Subvențiunea școalei din Blaj 200 fl. Subvențiunea școalei din Brașov 200 fl. Subvențiunea școalei din Blaj 200 fl. Subvențiunea internatului 550 fiolini. Onorarul actuarului 100 fl. Serviciu 35 fl. Dajde 208 fl. Reparatul la casă 100 fiolini. Asigurare 1070 fl. (Va urma.)

CRONICĂ

Foile sêrbesti și slovace aduc un extract din scrisoarea domnului E. Brote, publicată în numărul nostru dela 14/26 No-emvrie, însoțindu-l cu aprecieri foarte juste asupra activității d-sale.

Budg-tul Ungariei pe anul 1894 pre-vede la cheltueli suma de 465,192.942 fl., ear' la venituri 465,303.942 fl.

În contra programului partidului național. Ni-se spune că pe la școalele su-perioare se cer din partea unui domn „în numele tinerimii universitare române” semnatu-pentru a cere partidului nostru național eli-minarea celui mai de căpetenie postulat din programul partidului național: Autonomia Transilvaniei. Cu acest prilej se face încere-rea a discreditata pe unii dintre fruntașii nostri. Când cineva își dă semnatura e bine să se uite ce semnează.

Interpelare în camera română. Dl deputat Moruzzi a adresat în ședința din 27 Noemvrie următoarea interpelațiune președintelui consiliului de ministri. Am onoare a interpela pe dl președinte al consiliului: 1. Dacă este adevărat că la poliția capitalei s'a primit o telegramă în limba ungară și prin care un subprefect oare-care din Ungaria ordonă poliției din București să trimită pe un individ la un regiment de honvezi și dacă faptul este adevărat ce măsuri a luat guvernul în fața acestui act atentator la suve-ranitatea statului român? 2. Ce mē-suri a luat sau crede că trebuie să iee dl președinte al consiliului față cu declarațiile fă-cute în parlamentul din Budapesta și prin care regatul România este amenințat de o de-clarație de răboiu?

Ședința festivă a societății „Andrei Șaguna” s'a ținut aseară. Ca și de altă-dată ședința a fost cercetată de un public ales de domni și mai ales dăma din Sibiu. Sala mare a seminarului era îndesuită. Programul a fost executat spre deplină mulțumire. „Cu-vîntul ocașional” rostit de domnul Aron Ro-man, cleric a. III. a fost o vorbire frumoasă, lucrată cu zel și succes, în ton poetic și atră-gător, și a fost predat cu multă pricepere. Bine declamată a fost „Despina Doamna” prin George Perian, ped. a. III., după care a urmat disertația domnului Mihail Candrea, cler. a. III. și în urmă anecdota „Țiganul îm-pêrat”, declamată de dl Teodor Orlea, care a produs colosal efect, fiind anecdota inter-pretată dela început până la sfîrșit în mod admirabil și producînd un ris homerice în public, pentru ceea-ce declamatorul a și fost mult aplaudat. În privința cântărilor, însămmăm, că ele au fost punctuos și cu succes executate de corul seminarial sub conducerea vrednicului ei șef de prof. Gerge Dina. Cu deosebire a făcut mare efect cântarea solo a domnului Vasilie Popovici, cler. III., pe care era adevărată plăcere să-l așculți cîntînd pe „EIR'baa”. Dl Popovici are o voce cum rar se dă să auzi, și cântă perfect și sigur, mulțumită instrucției îngrijite a artistului seu măestru. Publicul s'a depărtat deplin mulțu-mit, poate cu singura părere de rău, că scurte au fost momentele petrecute la ședință și că

prea rar fi este dat a puti asista la productiile acestei societati. Onoare ei si conducatorilor ei.

Administratie ungureasca. Din Bihor ni-se scrie: Sunt in Bihor cercuri pretoriale curat romane, cu exceptiunea judecatorilor. Acolo e d. e. cercul Vasoului curat roman, afara de vre-o cativa Unguri aseziati de ieri de alaltaieri in centru, precum si de vr'o cativa mineri nemti din Baia si de toate acestea nici poveste de vr'un judecator roman, ba ce e mai mult, pe nici unul nu-l vei gasi se-ti spunu ori rosteasca un singur cuvnt romanes. Destul nacaz e pentru Romanii din acel cerc, ca trebuie sa mearga sa vorbeasca, sa acuse, ori sa fie judecati de astfel de oameni, care necum obiceiurile, dar nici limba nu i-o cunosc. Si cu toate acestea noi am tacut, n'am zice nimic, n'am striga in lume ca avem judecatori straini de limba noastra, daca inisi judecatorii nu ni-ar da prilej la aceasta. Dar ei ne supara intr'una. Corespondentul nostru ne arata ca fisolgabireul din Vascau se poarta foarte nepolitic si bruscheaza pe toata lumea.

Miseria la cale ferate ung. Ni-se scrie din Banpatac, ca in 6 Decembrie fiind trg la Orseti, s'a adunat multa lume la gara, incat vre-o 300 de persoane, n'au mai avut loc in vagoane, prin urmare au fost siliti a merge pe jos toata noaptea, dupa ce li-s'a inapoiat banii pentru biletele scoase. De ce nu ia masuri directia c. f. ung. ca la astfel de statii se puna mai multe vagoane?

Maghiarizare cu ori-ce pret. Ni-se scrie de pe Ternava-mica: In aceste zile se trezesc numai proftii nostri cu porunca in scris, dela autoritatile comitatului, prin care se reacearca, ca ei in calitate de directori ai scoalelor confesionale romane pana in 20 Decembrie a. c. pe toti acei invetatori (numindu-i acti cu numele, se vede ca ti stiu deja) care nu stiu perfect vorbi ungureste se-i destitue din post, ori au calificatie ori nu, si in locul lor se aduca invetatori de aceia, care vor posedea perfect aceasta limba.

Sesiunea parlamentului francez se va inchide in 21 c. si ferile vor dura pana la 9 Ianuarie.

Descoperiri archeologice. Facendu-se niste sapaturi la Florenta s'au desgroat doue vase cinerare etrusce. S'au gasit mai multe alerii cu inscriptii funebre.

O intrunire publica a socialistilor tinuta la Frankfurt a fost disolvata de politie, deoarece oratorii atacasera guvernul si pe imperatul Wilhelm. Trei din acestia au fost arestati. Unul cu numele Rieger a fost dat in judecata pentru crima de lesa-maiestate.

O biserică străveche. Biserica in care s'au depus remasitele pamantesti ale printului de Battenberg se cheama Sf. George. Ea a fost intemeiata la anul 200 inainte de Christos ca templu paganes. Sub Constantin-cel-mare, in veacul VI. dupa Christos prefacuta in biserică crestina. După curcirea Sofiei de către Turci, ea a rămas multa vreme ca biserică metropoliei, până când in sfirsit Turcii au luat-o si au schimbat-o in Moschea, dându-i numele „Gul-Djamia“ (Moschea Rozelor). Turcii ca oameni ingaduitori au lasat totdeauna in ziua de Sfântul George pe crestini să intre in biserică si să aprinda luminari pentru Sfântul George. Edificiul ei e mai mult ruinat. Zidurile sânt de aproape doi metri grosime. Biserica e zidita in stil roman.

VARIETĂȚI.

(Celebrele cutremure de pământ.) Eată datele cutremurelor de pământ cele mai celebre din Europa:

In Aprila 468, sub domnia lui Childeric I, orașul Viena a fost distrus de una din aceste catastrofe. 24 Octombrie 842: cutremur de pământ in timp de șapte zile in tot Nordul Franciei. 18 Octombrie 1354: distrugerea orașului Bâle, trei sute de persoane omorite.

In vara anului 1467: devastarea orașului Soissons. Iulie 1564: distrugerea a șapte orașe din Provence. 13 Aprila 1862: devastarea lui Remiremont din Vosges. 1 Noembrie 1755, celebrul și teribilul cutremur de pământ din Lisabona; 30.000 de morți. 8 Decembrie 1769, anul nașterii lui Napoleon, ca-și-cum ar fi fost o presimțire, a fost un cutremur care a ruinat o mare parte din orașul Bedarrides (Vaucluse). Octombrie 1772: distrugerea completă a orașului Arudy din Béarn. 20 Martie 1812 distrugerea lui Beaumont. 24 Februarie 1818: devastarea lui Vence (Var).

In fine acum doi ani, au fost cutremurele din insula Ischia, din golful de Neapole și din insula Chio din Archipelag.

(Un testament ciudat.) De curând a murit la Paris o femeie de origine rusă, care a lasat averea sa de 5 milioane aceluia, care va locul timp de un an intr'o capela zidita deasupra mormântului seu. După-cum spun foile parisiene, sosece mereu scrisori dela oameni, care doresc să câștige cele 5 milioane de franci. Cel mai mare număr de candidați este din Austro-Ungaria.

Bibliografie.

„România Medicală“. Apare de două-ori pe lună in limba română și odată in cea franceză. Comitetul de redacțiune: Prof. Dr. V. Babeș, prof. Dr. N. Manolescu, Dr. G. Manu, prof. Dr. M. Petrini-Galatz, Dr. N. Tomescu. Redacția și administrația: Institutul de bacteriologie in București. Anul I. Nr. 18 dela 15 Noembrie are următorul cuprins: Studiu comparativ asupra diferitelor pneumonii, observate in serviciu dela 1 Ianuarie până la 1 Aprilie, de prof. Dr. G. Stoicescu. — Notă asupra unui caz rar de luxație coxo-femorală, de Dr. G. Nanu. — Studiu critic asupra holerei in Bulgaria, de Dr. V. Babeș. — Bibliografie. — Statistica antirabică. — Notițe.

Ultime informațiuni.

Din București ni-se scrie, că pentru ședința de ieri a senatului român se aștepta răspunsul dlui Alexandru Lahovary la vorbirea domnului Dimitrie Sturdza. Se crede, că și dl profesor universitar și senator Mârzescu va lua cuvântul in chestiunea Transilvaniei.

Dl profesor Dimitrie Comșa, membru in comitetul partidului național, a fost citat azi la oarele 3 d. a. inaintea judecatorului de instrucție Gödri in chestiunea procesului verbal luat in ședința, in care s'a fost stabilit textul Memorandului.

Pregătiri de războiu.

„Reichswehr“ primește din Turin următoarea depeșă: „Pe fiecare zi sosece aci vesti despre dislocare de trupe in departamentele din Alpi. Aceste știri se răspândesc cu toate-că autoritățile militare franceze au interzis ziarelor din Provence și Dauphiné publicarea. Cu tot dreptul aceste dislocări de oștiri pot fi socotite ca preparative de războiu“.

Depeșă din „Reichswehr“ arată apoi mișcările de trupe ce s'au făcut și inspecțiunile amănunțite ce a făcut generalul Ferron pe la toate fortificațiunile. S'a dat ordin, ca toate trupele să rămână acolo in barace și să nu se inapoieze in localitățile de garnisonare. Se vorbește, că cu începutul primăverii se vor începe construiți grabnice de forturi. Se lucrează chiar acum pe cât vremea îngăduie.

SERVICIUL TELEGRAFIC

al „TRIBUNEI“.

(De ieri)*

Budapesta, 11 Decembrie n. (Camera deputaților.) Inainte de a se trece la ordinea zilei a luat cuvântul Gavriil Ugron, spre a da expresiune simpaticele sale pentru camera franceză, din incidentul atentatului de bombă. Vorbitorul accentuează, că instituțiunile parlamentare, pentru care popoarele au luptat secol de-arindul, nu pot fi distruse prin o mână de criminali și propune ca in luptele parlamentare să se procedă solidar cu camera franceză. Darânyi dă expresiune in numele partidului liberal indignării și regretelor generale pentru atentatul fără păreche, sub a cărui impresie stăm cu toții. (Aprobări.) Vorbitorul e convins, că toate națiunile își exprimă simpatile și că astfel de incidente nu vor sgudui încrederea popoarelor in parlamentarism. (Aplause generale.) Horánszky exclude manifestarea de simpatie și solidaritatea și dorește ca să se exprime unanim fără deosebire de partid simpatie. (Aplause.) Presidentul declară, că in sensul ordinii de casă nu se poate lua hotărârea asupra acestei afaceri.

(De astăzi.)

Paris, 12 Decembrie n. Ședința de ieri a camerei a decurs in liniște. Propunerile guvernului in contra anarchismului au fost primite cu o majoritate zdrobitoare. Urmele bombe s'au șters. Președintele Dupuy mulțumeste acelora, care s'au stins din incidentul atentatului, cu deosebire chestionarii și medicilor. Vicepreședintele de Mahy observă, că Dupuy s'a trecut pe el însuși cu vederea. Viue ovațiuni. După aceea ministrul-președinte a prezentat patru proiecte de legi, hotărâte in consiliul de miniștri in contra anarchismului. Goblet, întrerupt prin strigăte batjocoritoare, advertisează, ca să nu se schimbe legea de presă. Urgența discuțiunii, precum și legea de presă

s'au votat. Tot asemenea și in senat președintele a exprimat indignarea Franciei. Vaillant deloc nu se căește, cântă și ride. Fiind deloc in spital, mulțimea îl primă cu strigăte de „Moarte anarhistilor“.

Viena, 12 Decembrie. Președintele Reichsrath-ului Chlumecky a trimis lui Dupuy o telegramă, in care își exprimă compătimirea cea mai călduroasă. Clubul Chelilor tineri a trimis de asemenea o telegramă exprimându-și sentimentele sale pentru victime și felicitând pe președintele Dupuy pentru atitudine sa eroică.

Berlin, 12 Decembrie. Împăratul Wilhelm surprins in urma știrii atentatului cu bomba, și-a exprimat indignarea și scârba sa.

Roma, 12 Decembrie. Guvernul înscarină pe ambasadorul italian la Paris, ca să aducă la cunoștința guvernului francez sentimentele sale de scârba și de indignare.

Londra, 12 Decembrie. Toate porturile scoțiane, care stau in legătură cu Franca sunt strașnic păzite pentru ca să oprească înmigrarea anarhistilor fugiți din Paris. Camera comunelor și-a exprimat indignarea față de senat.

București, 12 Decembrie n. Senatul a dobândit proiectul de răspuns la mesagiul Tronului. Căpetenia liberalilor domnul Dimitrie Sturdza a criticat aspru administrarea finanelor și politica economică a partidului conservator.

Dl Dimitrie Sturdza a sulevat chestiunea Românilor din Transilvania, a imputat actualului guvern pentru-ce n'a intervenit ca să se discute această chestiune între guvernul ungar și Românii din Transilvania. Ministrul de externe domnul Lahovary a combătut învinuirile domnului Sturdza. Ministrul de externe a zis, că situația financiară e splendidă; venitele cresc pe fiecare an in mod simțitor, fără-ca să se creeze imposite noue.

Privitor la tariful vamal stabilit de partidul liberal la 1886, ministrul de externe observă, că prin introducerea acestui tarif s'ar fi redus exportul României in Austria dela 83 milioane la 8 milioane. Ministrul adaugă, că Germania s'a arătat foarte binevoitoare cu privilegiul discuțiunilor mai noue asupra încheierii tratatului comercial cu România. Dacă tratatul va fi primit acolo, se poate spera, că raporturile dintre România și Germania vor fi din ce in ce tot mai prietenești.

Ministrul desfășură apoi situația in politica externă. Dă expresiune mirării ce-l cuprinde, că dl Sturdza, care a propovedit totdeauna apropierea României de tripla alianță, atacă atât de violent in chestiunea Transilvaniei pe Austro-Ungaria, care face parte din această alianță.

Cestiunea transilvană trebuie tractată cu înțelepciune, prin urmare e o crimă a o exploata pe aceasta pentru scopuri de partid. Ministrul de externe amintește modul cuminte cum a tratat I. C. Brătianu aceasta chestiune. D. Sturdza de multeori și-a schimbat părerea in chestiunea română, a tratat pe Ardeleni cu cea mai extremă severitate, pe care și-a și expulsat. Astăzi a degradat această chestiune la nivelul unei cauze regretabile de partid. Nu putem ca să pășim ca intermediari demni de încredere după-cum pretinde domnul Sturdza, căci nu e vorba de două state independente, ci de un stat și supușii acestuia; întocmai după-cum noi nu putem permite nimăruia, ca să se amestece in afacerile noastre, nu putem nici noi să ne amestecăm in afacerile altora.

Modul cum a vorbit dl Sturdza este o nebulie deamă de desprețuit. Dacă drepturile țării sânt amenințate, atunci noi le vom apăra cu energie, dar nu ne putem pune in pozițiunea, care trebuie să ducă la un sfirsit nefavorabil. Această chestiune are de sigur un interes pentru noi. Sperăm totuși, că între Români și Unguri se va pute ajunge la o înțelegere pe calea concesionilor reciproce. Ministrul zice, că dl Sturdza s'a încercat să-și recâștige popularitatea perdută, dar declarațiunile sale puțin sincere nu-l vor ajuta la aceasta. Ceea-ce mă privește pe mine, cred că mi-am împlinit datoria, și sper că senatul mă va aproba. (Aplause prelungite.)

Economic.

Furnisare. Camera de comerciu din Brașov vestește, că in birourile aceleia se poate vedea o publicațiune a direcției căii ferate Cașovia—Oderberg despre furnisarea de lemne. Terminul ofertelor e 22 Decembrie a. c.

Venitele căilor ferate române. Eată resumatul oficial asupra veniturilor provisorii ale tuturor liniilor ferate române pe luna Octombrie 1893, in comparație cu veniturile perioadei corăspunzătoare din anul trecut:

Table with columns for 1892 and 1893, listing categories like Călători, Bagaje, Mărf. de mare, Mărf. de mică, vitesă, vitesă, Total.

Piața cerealelor din portul Brăila.

Operațiunile efectuate in 20 Noembrie v. 1893. P. Gheorghidi lui Weing. & Etling. orz 1000 hect. 6.47 1/2 lei. Drag. & Stamb. lui M. Roth & Co., orz 1200 hect. 6.47 1/2 lei. L. Dreifus & Co. lui Sam. & Fried., săcără 1700 hect. 5.85 lei. M. Portocală lui M. Wolf, orz 1700 hect. 4.75 lei. N. V. Perlea lui G. Nicolopulo, grâu 2025 hect. 9.45 lei. J. J. Paspati lui I. Milas & fiu, grâu 1400 hect. 8.15 lei. Frații Bach lui I. Milas & fiu, grâu 1800 hect. 7.35 lei. J. J. Paspati lui O. Sielberstein, grâu 1600 hect. 8.30 lei. C. G. Haracopulo lui G. Nicolopulo, orz 850 hect. 3.70 lei. C. Bratu lui Sam. & Fried., săcără 900 hect. 5.90 lei. Sassu & Nistor lui A. Kohn, sămēntă de in 2130 hect. 12.40 lei. Z. Zamfirescu lui F. Carnevali, fasole 2740 hect. 9.40 lei.

Prețul mărfurilor.

Piața din Sibiu Dela 12 Decembrie n. Grâu frumos 76 până 80 chilo fl. 5.20 până 5.80, grâu mestecat 70 până 74 chilo fl. 4.30 până 4.90, săcără 70 până 74 chilo fl. 3.40 până 3.80, orz 62 până 66 chilo fl. — până —, ovēs 42 până 48 chilo fl. 2.20 până 2.70, cucuruz 70 până 74 chilo fl. 3.30 până 3.80, mălaiu 78 până 82 chilo fl. 3.50 până 4.—, cartofi 68 până 70 chilo fl. 1.40 până 1.60 sămēntă de cânepă 49 până 50 chilo fl. 5.— până 5.20, mazere 76 până 80 chilo fl. 4.— până 4.50, linte 78 până 82 chilo fl. 8.— până 9.— fasole 76 până 80 chilo fl. 3.— până 4.—, grâu de păsat 100 chilo fl. 15.— până 15.60, făină nr. 1 fl. 15.— făină nr. 3 fl. 13.40, făină nr. 5 fl. 10.60 slănină 100 chilo fl. 54.— până 56.—, unsoare de porc fl. 58.— până 60, sēu brut 100 chilo fl. 20.— până 22.—, sēu de lumină fl. 33.— până fl. 34.—, lumină turnate de sēu fl. 38.— până fl. 40.—, săpun fl. 20 până 30.—, fēn 100 chilo fl. 1.40 până 2.—, cânepă fl. 35.— până 37.—, lemne de foc uscate m. cub fl. 3.25 până 3.50, spirit p. 100 L. % 54.— până 57 cr., carnea de vită chilo 50 cr. până 62, carnea de vșel 40 până 50 cr., carnea de porc 44 până 50 cr. carnea de berbec 28.— până 30 cr., ouș 10 cu 30 până 35 cr.

LOTERIE.

Tragerea din 12 Decembrie n. Budapesta: 87 7 64 65 52

Căilindarul țilei.

1/13 Decembrie 1893. Iulian: Pror. Naum. Gregorian: Lucia. Soarele: răsare 7.58 apune 3.50

Buletin meteorologic.

Sibiu, 11 Decembrie n 10 oare dimineța.

Table with columns: Presiunea atmosf. in mm. (Mediul lunar 726.1), Temperatura după Celsius, Maximul și minimul de temperatură, Direcția vântului.

Din țeară 7 Dec. n. 7 oare dimineța.

Table with columns: Stațiunile, Presiunea atmosf. in mm., Temperatura Celsius, Vântul (direcția și tăria).

Sosiți in Sibiu.

La 12 Decembrie n. Hotel „Newihrer“. Waitler, econom din Odorheiu. Foranuti, proprietar din Mediaș. Nall cu soția din Baaden. Hotel „Haberwunn“. Steiner Gaella, privatie din Brașov. Arnold Iulie, privatier din Brașov. Sulets cu soția, întreprinzător din Verona.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 9 Dec. n. 1893.

Large table with multiple columns: Sămēnta, Căilindari, Mărf. pe tarină, Produse diverse, Cursul.

Cursul pieței din Sibiu.

Table with columns: Din Decembrie n. 1893, listing items like Hărție-monetă română, Lire turcești, Imperiali, Ruble rusești.

Bursa de Budapesta.

Din 9 Dec. n. 1893.

Table with columns: Renta de aur ung., Impărțirea datoriilor ferate ung., Amortisarea datoriilor căilor ferate de Ost ung., etc.

Bursa de Viena.

Din 9 Dec. n. 1893.

Table with columns: Renta de aur ung., Impărțirea datoriilor ferate ung., Amortisarea datoriilor căilor ferate de Ost ung., etc.

Bursa de București.

Din 9 Noemv. v. — 4 oare p. m. Cassa Unita

Table with columns: Renta rom. per 1875 5%, Renta română amort. 5%, Oblig. de stat. C. F. R. 6%, etc.

Redactor responsabil: Cornel Scurtiu.

Împrumut curat. - N'are consortiu.

Întreg profitul în favorul asiguraților.

Cel mai mare și mai bogat institut de bani din lume.

Capitalul de asigurare:

907 milioane franc.

THE MUTUAL SOCIETATE DE ASIGURARI PE VIEȚĂ ÎN NEW-YORK, FUNDATĂ ÎN ANUL 1843.

Asigură pe vieță pe lângă cele mai diferite și mai favorabile modalități. Cu prospecte și cu informațiuni mai îndetaliată serveste

Erdélyrészi aligazgatóság Kolozsvártt sau agenția din loc SIEBENBÜRGER VEREINSBANK SIBIU.

INSTITUT TIPOGRAFIC în SIBIU.

A eșit de sub tipar:

Călindarul Poporului

pe anul comun

1894.

Cuprinsul: Călindarul astronomic și bisericesc, cu povești economice pe fiecare lună. - Cronologie pe anul 1894. - Genealogia domnitorilor europeni. - Posta. - Corespondența telegrafică. - Raportul între măsurile noi și vechi. - Scara timbrului. - Autoritățile bisericești române din Ungaria și Transilvania. - „Naufragiul”. - Novela de Enric Castelnuovo. Tradusă de Ioan Russu Șirianul. - „Episootia”. (Din scrierea lui Anton Bacalbașa: Moș-Teacă din casarmă). - Economic: Cum ne putem ajuta când ne amenință lipsa de nutreț și de paie; Despre altoirea viței de vie; Floarea soarelui, o minunăție plantă pentru producerea de ulei. - Poesii: „Plugul blăstemat”, de V. Alexandri; „Traiul când ți-se urește”, de G. Coșbuc; „Gornistul dela Grivița”, de Ioan Nenitescu; „Patriei Românilor”, de G. Murnu; „Vulpea și răcii”. Fabulă, de Tr. I. Magier; „Vulturul și Țeratul”. Anecdota, de C. B. Ceahor; „Ghicituri”, de V. Simiganoșchi; „Defăimătorul”. (Caracter), de Paris Mumuleanu. - Parțea hazlie: Tăierul cu două fețe, de Anton Pan; Sămânța de sare. - Tîrgurile din Ardeal, Ungaria, Bucovina și România. - Inserate. Numai 20 cr. exemplarul.

Vînzare ieftină de ghete!

Din cauză că magazinul meu de mărfuri este plin sînt silit a vinde o parte din marfă cu prețuri foarte scăzute în

Filiala mea str. Urezului (Reisbergasse) Nr. 6.

Rog pentru cercetare numeroasă.

Cu stimă

M. Bachholzky.

Advertisement for 'LE GRIFFON' cigars, featuring a griffin logo and text: 'SA SE OBSERVE MARCA', 'CEA MAI BUNĂ', 'HARTIE DE CIGARETE'.

INSTITUT TIPOGRAFIC în SIBIU.

A doua edițiune din TINEREA VITELOR

Eugen Brote, president al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”.

INSTITUT TIPOGRAFIC în SIBIU.

In editura „Institutului tipografic” a apărut și se află de vînzare

Prăsirea pomilor

D. COMSA, membru în comitetul central al „Reuniunii române agricole”. Prețul unui exemplar 12 cr.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1-a Octomvrie 1893.

Large railway schedule table with multiple columns for routes (Budapesta-Predeal, Budapesta-gara de vest-Ruşava-Verceroava, etc.), train types (Tren de persoane, Tren accelerat), and departure/arrival times.

Nota: Oarele însemnate în stînga stau în dreapta de jos în sus. Nu s'eri încuadrați cu linii care înseamnă oarele de noapte.